

2 Korĩn

Jesus hã h'y'y ka'eeh do panang Korĩn hãd nãng doo bã habong do hã ta jawén Paw-Ro ma erih do hahỹỹh

Keděng do ky n'aa hahỹỹh

¹ Paw-Ro ỹ ti hỹỹh, P'op Hagä Do karěn do hyb n'aa ỹ tanaëënh doo, Kristo Jesus mejũũ do see ỹ bahado däk hyb n'aa, ta ky n'aa ỹ baher'ood hõm hyb n'aa kã. Ęr hỹỹj hadoo do Tsimoot hãd nãng do sii bẽ ỹ eděng bẽëh, P'op Hagä Do karapee hedoo doo, Korĩn hãd nãng do panang bã habong doo. Sahõnh hẽ Akaja hãd nãng do hãj n'aa bã P'op Hagä Do tsyt hẽ ta wẽ tabasëew hõm do ãã eděng na-ããj hẽ.

² Ỹ karěn P'op Hagä Do ər Yb, Jesus Kristo Tak'öp Hyb N'aa Jawyk Do na-ããj hẽ ky en'yym bẽ hã. Ỹ karěn baad bẽ rah'yyb en'yym.

P'op Hagä Do ji tah'yyb en'yym do ky n'aa hahỹỹh

³ Taw'ããts hẽ ər j'aa etsë P'op Hagä Doo, ər Wahë N'aa Jesus Kristo h'y'y kaha'eeh doo, ta Yb. Ti né hẽ ji yb ji hã t'yyd mehĩn doo. Ti né hẽ P'op Hagä Do ji tah'yyb enãw had'yyt doo. ⁴ Sahõnh hẽ baad nadoo do ãã wẽ tadëë bã, ãã tah'yyb enãw had'yyt hẽ, ta wób ãã bahajaa hyb n'aa ãã h'yyb en'yym hyb n'aa, baad nadoo do sa wẽ tadëë bã, ãã hã P'op Hagä Do h'yyb en'yym doo me. ⁵ Jesus ahoop do ãã wẽ tabës doo da, ãã wẽ tabës na-ããj hẽ Jesus Kristo hyb n'aa P'op Hagä Do ər tah'yyb en'yym doo. ⁶ Nesaa do ãã ahob bã, bẽ hyb n'aa né hẽ ti ãã bahoop. Bẽ h'yyb enyym hyb n'aa tii, bẽ bedöp hyb n'aa nesaa do mahãnh na-ããj

hē. P'op Hagä Do äã tah'yib en'yym bä, bë hyb n'aa né hē ti äã tah'yib en'yym doo. H'yib jawyk doo me äã ahoop do äã gadoo bë bahapäh bä, bë da h'yib enyyw bok. Ti hyb n'aa, h'yib jawyk doo me bë gado had'yyt hē da nesaa do bë ahoop doo. Jesus hyb n'aa äã ahoop doo, ti né hē bë ahoop na-ääj hē. ⁷ Baad äã bahapäh hahỹ bë hä: Äã nemuun bë ahob bä äã ahoop doo, ji P'op Hagä Do h'yib en'yym do bë gadoo äã nemuun na-ääj hē. Ti hyb n'aa, dooh bë h'yy gejë hōm bä Jesus hä äã hapäh, nesaa do bë ahob né paawä.

⁸ Wakän haa, y karēn bë bahapäh tak'öp nesaa do Asija häj n'aa bä äã wē kajaa doo. Tak'öp né hē ti nesaa do äã hä kametyy doo. Dooh äã haja wäd bä ta hä. Dooh paa äã gadaa bä äã edöp doo. ⁹ Äã d' dejöp äã ed'oo paa äã h'yib gó. Äã wē ta ti wén wäd wät, äã hä hē äã h'yy kanasadä hyb n'aa, P'op Hagä Do hä, dejöp do genyy bong do anoo do hä, äã h'yy kasadä hyb n'aa kä. ¹⁰ Ti né hē tii, dajëb mahänh äã tedëeb wät doo. Äã d' ted'ëöp nä. Ta hä äã h'yib eh, äã ted'ëöp hỹ jawén ¹¹ äã bë masaa bä, äã bë ky n'aa etsē doo me. Tii bä kä, hajök raj'aa etsē da P'op Hagä Doo, äã ted'ëöp do hyb n'aa, hajök do sa kyyh P'op Hagä Do gadoo do hyb n'aa.

Paw-Ro maher'oot do h'ëed hyb n'aa tawén ky kahỹd wät sa hä ky n'aa hahỹh

¹² Hahỹ hyb n'aa äã kasab'ee: J'ooj madäk doo me nado äã baboo bong bë mahang, ta wób sa mahang na-ääj né hē. Baad äã h'yib metëeh ta ti äã hä. Dooh äã jejën bä äã h'yib. Tii da äã wén bok, P'op Hagä Do ky enyym do hyb n'aa äã wē. Dooh badäk hahỹ hä habong do hajaa do hä äã h'yib ee bä. ¹³⁻¹⁴ Dooh kejën pé bë äã ma erih do mahang. Wyt ta maab hē bë y ma erii wät do ky n'aa, nyy d' tahanäng péh. Bë ner'oot doo, bë maa napäh do na-ääj

né hě, ti né hě. Dooch kejěn péh. Hỹĩ kã, bẽ hãd hapëë däg né paawã ãã h'yyb, ỹ gada da baad ãã h'yyb bẽ bahapãh nã, Jesus Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do matëeh noo gó kã, ãã hyb n'aa bẽ h'yy kasab'ee hyb n'aa, bẽ hyb n'aa ãã h'yy kasab'ee doo da ti noo gó.

¹⁵ Hëp ỹĩ bẽ hapãh ỹ ed'oo do hyb n'aa, hã ỹ bẽ h'yy ka'eeh ỹ ed'oo do hyb n'aa na-ããj hě, ỹ hyb n'aa newë däk paa bẽ ỹ bahehëen Masedonija bã ỹ kajaa do pooj jé. Ỹ hyb n'aa newë wät paah, pawóp nuu me bẽ ỹ bahehëen paawã, pawóp nuu me baad hadoo do hyb n'aa bẽ hã paawã. ¹⁶ Ỹ h'yyb däng paa Masedonija hënh ỹ mahöm me bẽ ỹ bahehëen, ỹ matëeh me na-ããj hě, ỹ bẽ masa hyb n'aa Judah häj n'aa hënh ỹ bahöm bã. ¹⁷ Tii d' né ỹ h'yyb dëë paawã, ỹ ky kahỹyd wät. Daap ỹ h'yyb däng bẽ ed'oo g'eeh, ỹ wén ky kahỹyd wät? J'ooj madäk doo me bẽ ed'oo g'eeh “ỹĩ” ỹ banäng, hëp ỹĩ gó “dooch”? Ky kahehãt do bẽ ed'oo ỹyh? ¹⁸ Bẽ hã ỹ her'oot doo, ta ky n'aa bẽ ỹ maher'oot do na-ããj né hě, ky kah'ỹyt do nado. P'op Hagã Doo, ji hã ky kaneh'ỹyt doo, ji hã h'yy kaneh'ỹyt doo, hapãh te hub né hě ỹ her'oot doo. ¹⁹ P'op Hagã Do T'aah, Jesus Kristo, ta ky n'aa bẽ mahang Siras, Tsimoot sa daheeh ỹ maher'oot doo, dooch taky kahỹyd bã ji hã. Taky däng doo, ti né hě tamoo wäd had'yyt hě. Ti hadoo ããh, ta ky n'aa rod hedoo doo. ²⁰ Sahõnh hě P'op Hagã Do ky n'aa enooh do ji hã, Kristo moo wäd wät. Ti hyb n'aa, P'op Hagã Do ër j'aa etsë bã, “Ỹĩ. Tii d' né hě. Taw'ããts hě”, * ër wén näng ta hã, Jesus Kristo häd gó. ²¹ P'op Hagã Do né hě tii, ããh, bẽ na-ããj né hě baad tah'yyb ta däk do Kristo hã, ër h'yy kanerët hyb n'aa ta hã. ãã hã tah'yyb

* 1:20 P'ooj ub, da hě na-ããj nã, P'op Hagã Do ji j'aa etsë bã, Amen ta wób resok. “Ỹĩ. Ti d' né hě. Taw'ããts hě” tahanäng pé ti amen .

däng, tsyt hē ta wē āã moo bok hyb n'aa. ²² Ēr ta ma däg tan'oo bä. Tan'oo däk dó ěr h'y'yb gó ta Sahee, ta jawén, hỹ pong jé ěr gadoo do metēē n'aa.

²³ P'op Hagã Do hã ŷ ky däng hahỹŷh: Bē hyb n'aa né hē, bē ŷ nahajēm hyb n'aa, bē panang hēnh ŷ wén nahōm wät p'aa hēnh. Né hup ŷ né hē ti ŷ her'oot doo. ²⁴ Bē āã karēn āã mejũũ hyb n'aa nado bē h'y'y kaha'eeh do hã ŷ wén näng ta tii. Baad bē h'y'y kae däg kãn Jesus hã, āã hapäh. Jããm hē āã karēn bē āã masa, baad bē tsebē hyb n'aa.

2

¹ Ti hyb n'aa, hēp ŷŷ gó ŷ ky hadoo hahỹŷ da: “Doo h ŷ ahōm wäd bä sa wē ŷ bahehēen hyb n'aa”, näng ŷ hēp ŷŷ gó. Doo h ŷ karēn bä bē ŷ bahehēen do bē h'y'y ketón tan'oo bä.* ² Bē h'y'y katón do ŷ an'oo bä paawã, jaa hanaa tii bä ŷ tsebē doo? Bē né hē ti tsebē do hanoo do hã ŷŷ. ³ Ti hyb n'aa né hē, pooj jé bē ŷ ma erii wät doo gó, ta tii da bē ŷ wén ma erii wät, bē wē ŷ kajaa bä kã, ŷ h'y'y katón bē an'oo mahãnh hã ŷŷ, bē paawã ti tsebē do hanoo do hã ŷŷ. ŷ tsebē doo da bē da tsebē nemon ŷŷ, baad ŷ gada bē sahōnh hē wē. ⁴ Tak'ēp ŷ h'y'y katón doo gó, ŷ aoot doo me ta ti bē ŷ ma erii wät paah. Bē h'y'y katón ŷ an'oo bä do hyb n'aa nado bē ŷ wén ma erii wät, pooj jé ŷ erii wät do hã. Bē ŷ wén ma erii wät, tak'ēp bē ŷ kamahãn ŷ erii wät do hã bē bahapäh hyb n'aa.

Ji hyb n'aa mabaan do ky n'aa hahỹŷh

⁵ Ta ti aj'y'y, bē mahang ji h'y'y katón do du na doo, ŷ had'yyt hē nado ti h'y'y katón tan'oo bä. Hajök bē wób h'y'y ket'oon tan'oo bä. Doo h ŷ karēn bä ŷ her'ood

* 2:1 Korīn buuj Paw-Ro bahehēen bä paawã ti noo gó, Korīn buuj Paw-Ro nabuuj gedo paawã baad ranabok do hyb n'aa. Ti hyb n'aa ta tii da Paw-Ro wén erii wät.

bä, bë sahõnh hē bë h'yy ket'oon tan'oo bä, ta bahãnh
 ỹ naher'oot hyb n'aa. ⁶ Hỹ kã, ta ti aj'yy hã kã, jããm
 né ti hajõk bë wób ta hã nesaa do ky n'aa etyy doo.†
⁷ Taw'ããts hē bë hyb n'aa mabaan hỹ kã tamoo wät do
 paah. Taw'ããts hē bë h'yyb enãw ta hã, tah'yy ganajëë
 hõm hyb n'aa tak'ëp tah'yy katón do an'oo bä. ⁸ Ti hyb
 n'aa tak'ëp ỹ betsëë bë hã, bë metëëh hyb n'aa ta hã bë
 kamahãn doo. ⁹ Bë ỹ wén ma erii wät paah, aj'yy nesaa
 do moo wäd wät do bë ky n'aa etyy hyb n'aa, bë ỹ metyy
 hyb n'aa, ỹ bahapãh hyb n'aa ỹ bë ky dahé bä. ¹⁰ Bë hyb
 n'aa mabaan bä ta ti aj'yy moo wäd wät do paah, ỹ na-
 ããj da ỹ hyb n'aa mabaan ta hã. Ỹ hyb n'aa mabaan doo,
 tanyy bä ỹ hyb n'aa mabaan péh, ỹ hyb n'aa mabaan tii,
 Kristo matym gó, baad tabadoo hyb n'aa bë hã. ¹¹ Tii da
 ỹ wén d'oo, Nesaa Do Yb ër tawanadii hyb n'aa.‡ Baad ër
 bahapãh né hē nesaa do tahyb n'aa newëë do ji hã.

Tiit Paw-Ro esoos do ky n'aa hahỹyh

¹² Panang Torowas häd nãng doo bä ỹ kajaa bä Kristo
 ky n'aa hanãm do ỹ maher'oot hyb n'aa, tyw n'aa nãng ta
 tii bä hã ỹ, baad ỹ maher'oot hyb n'aa ta ky n'aa Tak'ëp
 Hyb N'aa Jawyk Do an'oo bä. ¹³ Ti hadoo né hē, dooh baad
 tado nã bä hëp ỹ, Tiit, hãj ỹ hadoo do tii bä ỹ mamuun
 ỹ ed'oo doo, ỹ naw'yyt do hyb n'aa. Ti hyb n'aa ỹ kedëë
 hõm sa hã. Ti Masedonija hãj n'aa hënh ỹ bahõm kãn, Tiit
 ỹ besoos hyb n'aa.

J'aa ketsë do ky n'aa gó Paw-Ro eh'üüm do ky n'aa hahỹyh

† 2:6 Jããm né tii Paw-Ro wén her'oot, ta ti aj'yy t'yyd kamehĩn wät do hyb
 n'aa, nesaa do teréd hõm do hyb n'aa. ‡ 2:11 Ji kanarën bã ji hyb n'aa
 mabaan do ji da hadoo do hã, Nesaa Do Yb hã ji anoo tii bä
 ta tyw n'aa ji tawadii hyb n'aa. Ti hyb n'aa taw'ããts hē ji
 mabaan ji da hadoo do moo wät doo.

¹⁴ P'op Hagä Do hä ÿ j'aa etsë, äã tamahüüm hado had'yyt hyb n'aa Kristo sii, Kristo j'aa ketsë do tametëeh bä kä. Jé pad'yyt hë, äã hyb n'aa P'op Hagä Do maher'ood hōm Kristo ky n'aa, buu benyym do jé pad'yyt hë bewäd däk do hadoo. § ¹⁵ P'op Hagä Do hä, Kristo buu benyym do hadoo äã banesaa do mahānh hedëp do sa mahang, banesaa hēnh hah'üüm do sa mahang na-āāj né hë. ¹⁶ Banesaa hēnh hah'üüm do sa hä, ** dajëp do babuu hadoo äāh. Banesaa do mahānh hedëp do sa hä, Kristo ky n'aa ky dah'eeh do sa hä, hedëp do babuu hadoo äāh. Dooch hajaa pé ta daaj hë ta hejój gó ta ti tamoo wäd bä. ¹⁷ Äã wén hajaa tii, P'op Hagä Do anoo do hyb n'aa äã hä. Dooch ta sām jawén äã maher'ood hōm P'op Hagä Do ky n'aa, hajök ta wób rabahed'oo doo da. Séd äã h'yyb hedoo Kristo hä. T'öp hanäng doo me äã baher'oot P'op Hagä Do matym gó, P'op Hagä Do mejüü do äã bahadoo do hyb n'aa.

3

¹ P'aa hēnh äã daaj hë äã j'aa etsë bë ed'oo g'eeh ta ti ÿ erii wät do hyb n'aa? Äã hyb n'aa karēn g'eeh, ta wób rabahed'oo doo da, äã manaa bë hä sa mo haj'aa kerih doo, rerii wät do bë ner'oot jawén paa bä, baad äã bë gadoo hyb n'aa? Bë mo haj'aa kerih do äã hyb n'aa karēn pé

§ 2:14 Rakaneb'ooch do jawén paa bä, raj'aa ketsë bä, tseebe gó Roma buuj sa warahén wahë n'aa sa warahén sii hë rakametëeh rabajëk bä panang hēnh. Buu benyym do rejuu ti noo gó. Jé pad'yyt hë ratabës bä buu benyym do bewäd däk. Ta ti ky n'aa gó Paw-Ro beh'üüm Jesus ky n'aa taher'ood hōm doo. Warahén sa wahë n'aa j'aa ketsë do hadoo ti Kristo. Ta sii P'op Hagä Do mahüüm hadoo Paw-Ro, ta wób Jesus mejüü do na-āāj hë, ta t'aah j'aa ketsë do ky n'aa ramaher'oot hyb n'aa. ** 2:16 Kristo ky n'aa ky nadah'eeh do ti banesaa hēnh hah'üüm doo.

apäh, ta wób rabahed'oo doo da, panang s'ee hēnh baad āã ragadoo hyb n'aa? Doooh. ²Doooh hyb n'aa āã karēn pé ta wób mo haj'aa kerih doo, baad āã ragadoo hyb n'aa sa wē. Bē hā né hē sahōnh hē rabahapäh nyy da āã babok, nyy da āã ma met'ēek. Baad däg bē baboo däk bē āã ma met'ēeg wät do hyb n'aa rabahapäh bā, āã d' ragadoo. Baad bē babok do hā āã h'yib kametä däk. ³Wyt ta maab hē: Bē hā Kristo ky n'aa āã ma met'ēeg wät do hyb n'aa, Kristo mo haj'aa kerih do hado däk bēeh, ta wób hā kametä däk doo. Doooh ta nahēē me kerih do tado bā tii. P'op Hagä Do hedēb had'yyt do Sahee bē h'yib gó taban'oo däk P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk doo, ỹ hanäng doo. P'ooj ub, pä gatsebak do hā takerii däk paa ta ky n'aa jaw'yyk doo. Hỹ kã ji h'yib gó tabawäd däg kã, ji tah'yib mahũum hyb n'aa.

⁴Bē āã ma met'ēeg wät do hyb n'aa, Kristo hā bē h'yy kae padēek baad āã bahapäh P'op Hagä Do matym gó Kristo an'oo bā. ⁵Ti hadoo né hē, āã daaj hē hyb n'aa nado tii. Āã daaj hē, dooh āã hajaa péh. P'op Hagä Do hanaa āã hajaa doo. ⁶Ti né ti hanoo āã hā, papuuj taky n'aa enooh do ky n'aa panäg n'aa āã bahadoo hyb n'aa. Pooj jé taky n'aa enooh do kerih do nahado papuuj taky n'aa enooh doo. Papuuj hā, P'op Hagä Do Sahee moo wät hỹ kã ji h'yib tym gó. Pooj jé kerii däk do paah, ji h'yib tym dajēp tan'oo bā.* Papuuj taky n'aa enooh do hā kã, ji h'yib tym ted'ēep P'op Hagä Do Sahee an'oo bā kã.

⁷P'op Hagä Do bag tak'ēp gabarēeh do mahang ta ky n'aa jaw'yyk do kajaa, pä gatsebak do hā kerih do paah.

* 3:6 Ji h'yib tym dajēp tawén näng, ji nahajaa do hyb n'aa ji ky dahé bā sahōnh hē P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk do Mosees hā kan'oo däk do paah. Ji ky nadaheeh do hyb n'aa, ji taky n'aa etyy dawēē had'yyt hē P'op Hagä Do mahānh ji h'yib tym bawät hyb n'aa, tak'ēp nesaa do ji h'yib tym ahob had'yyt hē hyb n'aa.

Dajëb hã ji taky n'aa ety né paawä, gabarëëh do mahang takajaa. Tak'ëp gabarëëh do hyb n'aa, dooh paa m' Isaraéw buuj rahaja bä bap peej Mosees mamets rahegää bä ta ky n'aa jaw'yyk do tagadoo noo gó, gabarëëh do ta mamets hã kametëëh do kahäj né paawä. ⁸ Hÿÿ kä, tak'ëp ti bahãnh tabahetsooh, baad ub, papuuj ji hã P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo, ta Sahee ji h'yyb gó moo wät doo, ji h'yyb tym hedëp do hanoo doo. ⁹ Ti hyb n'aa kä, baad ub tado bä paa P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk doo, dajëb hã ji taky n'aa ety né paawä, tak'ëp tii bä ta bahãnh baad ub, tabahetsooh hÿÿ kä papuuj taky n'aa enooh doo kä, baad däg ji h'yyb tym P'op Hagä Do matym gó hanoo doo. ¹⁰ Tak'ëp né hë ta bahãnh baad ub, tak'ëp ta bahãnh tabahetsooh ta ti papuuj ji hã taky n'aa enooh doo. Ti hyb n'aa ta tii hã ji mety bä, dooh wäd its hÿÿ kä ta ky n'aa jaw'yyk do p'ooj ub kan'oo däk doo. ¹¹ Gabarëëh do mahang kaja däk paa kah'ëënh doo, pooj jé P'op Hagä Do ky n'aa enooh do ta ky n'aa jaw'yyk doo. Ti hyb n'aa tak'ëp ta bahãnh tabahetsooh, baad ub, papuuj taky n'aa enooh do nahãnh doo.

¹² Tak'ëp ta bahãnh tabahetsooh, baad ub, papuuj taky n'aa enooh do baad äã bahapäh do hyb n'aa, neÿÿm doo me baad äã baher'oot ta ky n'aa. ¹³ P'ooj ub, P'op Hagä Do kyyh Isaraéw buuj sa hã Mosees maher'oot jawén paa bä, ta mamets tajahes'uu pãän sawas'aap doo me, gabarëëh do kah'ëënh do ta mamets hã hadäk do wë raty kanëjäk hyb n'aa. Tii d' nado äã bad'oo papuuj P'op Hagä Do ky n'aa enooh do hã. Neÿÿm doo me äã baher'oot ta ky n'aa. ¹⁴ Ta bag gabarëëh do Isaraéw buuj rahapëë né paawä ti noo gó, dooh m' rah'yy kadawuung bä, dooh m' rah'yy gah'ood bä. Da hë na-ãäj nä, pooj jé P'op Hagä Do ky n'aa enooh do kerih do kaner'oot bä, kajesuu do hadoo sa h'yyb, rah'yy kanadaw'uuh hyb n'aa ta hã. Jããm hë Kristo

hã ji h'yy kae bã takado hõm ta ti ji h'yy kajasuu do hadoo do paah. ¹⁵ Da hẽ na-ãāj nã, Mosees ky n'aa jaw'yyk do kerih do kaner'oot bã, kajesuu do hadoo sa h'yyb. ¹⁶ Tii d' tado né paawã, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wẽ ji h'yy kawareem bã, ta hã ji h'yy ka'eeh hyb n'aa kã, kado hõm kãn ti ji h'yy kajasuu doo. ¹⁷ Ta ti tawén hadoo, P'op Hagã Do Sahee né hẽ ti ta ti Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do Sahee bawät bã, baad däg ji bawäd däk tan'oo bã. Dooh ji hewad wät péh. ¹⁸ Ti hyb n'aa eër kã, ta hã h'yy ka'eeh doo, ër mamets jesuu n'aa tamah doo me ër hã takametã kãn Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hanaa ta hetsó gabarëeh doo. Ër kawareem had'yyt hẽ, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hadoo ër bahadoo do kahüüm had'yyt hyb n'aa. Kahüüm had'yyt hẽ ta bag gabarëeh do hadoo ër hã kametëeh doo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagã Do Sahee hadoo do hã hana doo.†

4

¹ Ti hyb n'aa kã, ãã wẽ P'op Hagã Do ky enyym do hyb n'aa papuuj taky n'aa enooh do rod n'aa ãã bahadoo tanoo do hyb n'aa, dooh ãã h'yy gejë hõm bã. ² Dooh né hẽ ãã h'yy gejë hõm bã. ãã eréd hõm kejën doo gó moo kaheb'oooh doo, nu meby n'aa näng doo. Dooh ãã wad'ii bã ta wób. Dooh ãã ehÿyd bã P'op Hagã Do kyy kerih doo. Baad ub ãã baher'oot baad hadoo do ky n'aa. Baad

† ^{3:18} Hahÿÿ da na-ãāj hẽ tahajaa ji erii bã tęg nad'ëed is do 18: Ti hyb n'aa sahõnh hẽ eër, ta hã h'yy ka'eeh doo, japow gó ji heg'ããs do hadoo ër baheg'ããs Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hanaa ta hetsó gabarëeh doo. Ër mamets jesuu n'aa tamah doo me ër heg'ããs. Ër hegãã nuuj jé, ër kawareem had'yyt hẽ Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hadoo ër bahadoo do kahüüm had'yyt hyb n'aa. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagã Do Sahee hadoo doo, ti né hẽ ta ti hanoo do ër hã.

ãã babok P'op Hagä Do matym gó sahõnh hẽ sa hã kametä däk. Jé hyb n'aa matakëë do hapäh tii. ³ Baad né paawä ãã baher'oot panyyg hanäm doo, dooh tagah'ood nä bä ta wób sa hã, jããm hẽ taganahoot banesaa hẽnh hah'üüm do sa hã. ⁴ Bag hadoo Kristo tak'ëp kabaj'aa do ky n'aa. P'op Hagä Do hadoo né hẽ ti Kristo. Ti hadoo né hẽ Nesaa Do Yb, badäk hahÿ hã P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do hã mejüü doo, tan'oo bä panyyg hanäm do hã rah'yy kanadaw'uuh hyb n'aa. Tii d' Nesaa Do Yb wén d'oo, ta ti bag hadoo do ranahapäh hyb n'aa. ⁵ Dooh ãã ky n'aa tado bä ti ãã maher'ood hõm doo. Jesus Kristo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, ji Wahë N'aa, ti ãã ky n'aa her'ood hõm doo. ãã tii, bë karom hadoo Jesus hyb n'aa. ⁶ P'op Hagä Doo, “Ganä ta bag badagyp do mahang” her'oot do paah,* ti né hẽ ti ër h'yyb gó ta bag ganyyh hanoo doo, P'op Hagä Do hejój hã, tak'ëp ta kabaj'aa do hã, ta bag gabarëeh do Kristo mamets hã kametëeh do hã ãã h'yy kadaw'uuh hyb n'aa.

⁷ Ta ti tak'ëp hanäm doo, ta bag gabarëeh doo, ta hejój na-ããj hẽ, kan'oo däk ãã hã, ãã nahejoonh do hã. Tii d' tawén d'oo, P'op Hagä Do hanaa ji bahapäh hyb n'aa sahõnh hẽ bahãnh hadoo do hejój, ãã hanaa nado. ⁸ Nesaa do jé pad'yyt hẽ ãã ahob né paawä, ãã medëp né hẽ. Dooh né paawä ãã ad'oo péh, dooh ãã h'yy gejë hõm bä. ⁹ ãã rano n'aa mahes'oo né paawä, dooh P'op Hagä Do ãã teréd bä. ãã majiï ãã radewäts né paawä tüü, dooh rahaja bä ãã h'yy gejë hõm bä ran'oo bä. ¹⁰ ãã ahoop do hyb n'aa, ãã kata däg had'yyt hẽ Jesus dajëp do hã, Jesus edëp do kametä däk hyb n'aa ãã hã. ¹¹ Hahÿ hyb n'aa ÿ wén her'oot tii: ãã hedëp doo, dajëb gó had'yyt ãã babok Jesus hyb n'aa, Jesus edëp do ãã hã kametä däk hyb n'aa, ãã nahejooj

* ^{4:6} Badäk hahÿ tapahuunh noo gó tii d' ta kyyh.

is do hã. ¹² Ti hyb n'aa dajëb gó ãã babok, edëb heh'äät do bë gadoo hyb n'aa.

¹³ Hahÿÿ da takerii däk P'op Hagä Do kyy kerih doo gó: “ÿ h'yy kae däk, ti hyb n'aa ÿ wén her'ood wät”,[†] näng kerih do hã. Ti hadoo ãã na-ãäj hë. ãã wén her'oot Jesus ky n'aa, ãã h'yy kae däk do hyb n'aa. ¹⁴ ãã her'oot ta tii, hahÿÿ d' ãã bahapäh do hyb n'aa: Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ganä wät hanoo doo, ãã na-ãäj hë da genä bok tan'oo bä da Jesus nemuun. Tii b' bë sii hë ãã tamahüüm da ta wë, ta matym gó ër tametëeh hyb n'aa kä. ¹⁵ Bë hyb n'aa né hë sahõnh hë ta ti ÿ ahoop doo, baad tabahadoo hyb n'aa bë hã. Tii d' tawén d'oo P'op Hagä Do ji hã taky enyym do ky n'aa gad'oo do kah'üüm hyb n'aa. Tii bä kä, hajök tseb'ee da P'op Hagä Do wë, P'op Hagä Do j'aa ketsëë däk hyb n'aa kä.

¹⁶ Ti hyb n'aa dooh ãã h'yy gejë hõm bä. ãã hub kahäj jëë né paawä, ãã h'yyb papuuj hado däg had'yyt hë. ¹⁷ ãã wén h'yy ganejë hõm, kanahën d'os hë hadoo do ër ahoop do nayyw hë tabës do ër hã tabanoo tak'ëp baad hadoo do nahänh doo. Dooh its ti ji ahoop doo, tak'ëp baad hadoo do matym n'aa. ¹⁸ Ti hyb n'aa dooh ãã h'yyb padäg bä ji hapäh do hã.[‡] Ji nahapäh do hã ãã h'yyb padëëk.[§] Ji

[†] 4:13 Saaw-Mo 116.10 hã takerii däk tii. Hajõng nesaa do Saaw-Mo 116 erii wät do paa ahoop paah. Ti hadoo né hë, P'op Hagä Do hã tah'yy ka'eeh do hyb n'aa, P'op Hagä Do hã taky n'aa etsëë dajëb mahänh tabedëp hyb n'aa. Ti hadoo Paw-Ro bad'oo na-ãäj hë. Hajõng nesaa do tabahoop. Ti hado né paawä, P'op Hagä Do hã tah'yy ka'eeh do hyb n'aa, dooh Paw-Ro eréd bä Jesus ky n'aa hanäm do taher'oot doo, tama metëëk doo. [‡] 4:18 Dooh badäk hahÿÿ hã ji ahoop do hã rah'yyb padäg bä, Paw-Ro hanäng péh. [§] 4:18 Hÿ pong jé ji gadoo do hã rah'yyb padëëk, Paw-Ro hanäng péh.

hapäh do ahänh. Ji nahapäh doo, dooh tahëej bä. Tawäd had'yyt hë.

5

Ër hub papuuj ky n'aa hahÿÿh

¹Ër hub badäk hahÿÿ bä hanäng do dajëp bä, ti anyy däk ër hapäh, hÿ pong jé ër hub papuuj gawanatsik do P'op Hagä Do mo haj'aa. Ajyy mo haj'aa nado tii kä. ²Ti nuuj jé, badäk hahÿÿ bä ër babok nä bä, hejoonh ër hä. Tak'ëp ër karën hÿ pong jé hub n'aa ër gadoo, ër kah'ÿÿt ³ër hub papuuj däg hyb n'aa. Tii bä, dooh da ër hub tamaa bä. ⁴Da hë, ta säg gó ër babok nä bä ër ahoop nä. Hejoonh ër hä. Nyy d' ÿ hanäng péh? Ër karën ër dejëp ër hub tamah hyb n'aa, ÿ hanäng pé g'eeh? Dooh. Hÿ pong jé hub n'aa ër karën paawä nayyw hë ër gadoo, dahej'ëep do kawareem däk hyb n'aa nadajëp do hä kä, edëb had'yyt do hä kä.*

⁵P'op Hagä Do né hë tii, edëb had'yyt do ër gadoo hyb n'aa ër tawén pehuuj wät doo. Ti nuuj jé tan'oo däk dó ër h'yyb gó ta Sahee, ta jawén hÿ pong jé ër gadoo do metëeh doo.

⁶Ti hyb n'aa baad ër gahëen had'yyt hë ër pooj jé ër gadoo do pan'aa. Da hë ër babok nä bä, dooh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do pa ër aboo nä bä ër hapäh. ⁷Badäk hahÿÿ bä ër babok nä bä, ta hä ër h'yy kae had'yyt hë, dooh né paawä ji hapëe nä bä ji matym me ji hä taky däng doo.

⁸Tsebee gó ër gahëen né hë ër gadoo do pan'aa. Tak'ëp ër karën paawä ër berét badäk hahÿÿ bä ër babong nä doo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do pa had'yyt ër baboo däk hyb n'aa kä. ⁹Ti hyb n'aa tagen'aak do hä tak'ëp ër h'yyb

* ^{5:4} Hahÿÿ d' Paw-Ro hanäng péh: Taw'ääts hë paawä ji hä, badäk hahÿÿ bä ji bawät nä bä Jesus matëeh. Tii d' tado bä, ji hub dahej'ëep do kawareem däk nadajëp do hä.

padëek, tatsebé hyb n'aa er wë kä. Ta tii hã er h'yyb padëek, badäk hahÿÿ bä er hub n'aa gó er babok nä bä, badäk hahÿÿ bä er hub n'aa er beréd hóm bä na-ããj hë né hë. ¹⁰ Tagen'aak do hã er wén h'yyb padäg had'yyt hë, er sahõnh hë er da kametä däk do hyb n'aa Kristo matym gó er taky n'aa etyy hyb n'aa, ji gadoo hyb n'aa badäk hahÿÿ hã er babok nä bä baad hadoo do ji moo wäd wät do mabaj, baad nadoo do ji moo wäd wät do sãm na-ããj hë.

Ji P'op Hagä Do gadoo do ky n'aa hahÿÿh

¹¹ Ji weh'ëeh né hë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do baad ãã bahapäh, ti né hë ti ji taky n'aa etyy do hyb n'aa. Ti hyb n'aa ãã h'yy kah'üüm ta wób hã ãã her'oot doo, Jesus hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa. Baad ãã P'op Hagä Do bahapäh, dooh ÿ ky kenäw bä. T'öp madäk doo me, baad hadoo doo me ÿ bawät P'op Hagä Do hapäh. Bë na-ããj né hë bë hapäh tahyb n'aa péh. ¹² Dooh ãã daaj hë ãã j'aa ketsëë bä p'aa hënh bë matym gó. Dooh. Jããm hë ãã anoo bë hã ta tyw n'aa, ãã hyb n'aa bë h'yy kasab'ee hyb n'aa, bë bahajaa hyb n'aa bë ky gadoo j'ooj hë madäk do hã j'aa kehets'ëë doo, ma matëg oow, t'öp ji h'yyb gó hanäng do hyb n'aa napeet doo. ¹³ ãã h'yyb mera ta wób redoo bä, na rahe'ood. P'op Hagä Do hyb n'aa tii bä ti ãã h'yyb mera doo. Baad tado bä ãã h'yyb, bë hyb n'aa né tii, baad tabahadoo hyb n'aa bë hã. ¹⁴ Kristo kamahãñ do ãã tah'yyb mahüüm. Hahÿÿ da baad ãã bahapäh: Sét hë dajëp sahõnh hë sa hyb n'aa.

Ti hyb n'aa sahõnh hẽ dejëp do hadoo.† 15 Sahõnh hẽ sa hyb n'aa tawén dajëp, papuuj ji bawät do gadoo doo, sa hã hẽ ranaboo bong hyb n'aa. Kristo hã, sa hyb n'aa dajëp do hã, sa hyb n'aa ganä wät do hã kä rababoo däg kãn hyb n'aa kä. 16 Ti hyb n'aa, hỹỹ kä dooh äã da hadoo do äã hyb n'aa hũũm wäd bä P'op Hagä Do nahapäh do sa da hadoo do rahyb n'aa h'ũũm doo da. P'op Hagä Do nahapäh doo da né paawä Kristo ỹ hyb n'aa hũũm wät paah,‡ dooh tii da ỹ adoo wäd bä. 17 Kristo hã h'yy kata däk doo, papuuj däg tii kä. Gawatsig hõm ji h'yyb säg hejój. Papuuj däg ji hỹỹ kä. 18 P'op Hagä Do hanaa sahõnh hẽ ta tii. Ti né hẽ ti P'op Hagä Doo, Kristo hyb n'aa p'aa hẽnh ta wẽ ër tagadoo doo, ta majiĩ ër nahado wät hyb n'aa, ta najiis ër bahado däk hyb n'aa kä. P'op Hagä Do anoo äã hã, ta wób äã maher'oot hyb n'aa ta ti ky n'aa hanäm doo. 19 Hahỹ ti ta ky n'aa: Kristo hyb n'aa P'op Hagä Do gadoo ta wẽ badäk hahỹ hã habong doo, ta majiĩ ranado bong hyb n'aa, ta najiis rabahado padëek hyb n'aa kä. Dooh tetsén wäd bä sa hã nesaa do ramoo bok doo. Tamabaan hõm kãn. Ti tamejũũ äã hã, ji tagadoo do ky n'aa äã baher'ood hõm hyb n'aa kä ta wób sa hã. 20 Ti hyb n'aa Kristo rod n'aa äãh. Ta mejũũ do äãh. Äã her'oot do hã P'op Hagä Do bë tamaher'oot. Kristo ky gabuuj gó tak'ëp äã betseẽ bë hã,

† 5:14 Dooh ji h'yy gakog hõm do ky n'aa tado bä hahỹỹ hã Paw-Ro her'oot doo. Dooh ji hub dajëp do ky n'aa tado bä. Hahỹỹ d' tahanäng pé tii: Ër hyb n'aa Kristo dajëp nesaa do ër moo bok do säm. Hỹỹ kä, Kristo hã h'yy ka'eeh doo, ta hã rah'yy kata däk do hyb n'aa, radejëp do hadoo nesaa do hã. Ti hyb n'aa nesaa do ji h'yyb säg karën do ji ky nadahé wät. P'op Hagä Do Sahee ji hã metëeh do ji ky dahé kãn hỹỹ kä. Dooh ji karën doo da ji awäd wäd bä tahanäng pé tii, tög nad'ëed is do 15 hã kerii däk doo da. ‡ 5:16 Ta hã Jesus kasee do pooj jé, aj'yy ub Jesus, Paw-Ro ed'oo.

bē banoo hyb n'aa bē P'op Hagä Do h'yyb wareem ta wē, ta najiis bē bahado padēek hyb n'aa kä. ²¹ Kristo, tabad'op hē nesaa do moo nawät doo, nesaa do er moo bok do sām tabahado däk P'op Hagä Do an'oo bä, Kristo hyb n'aa baad had'op er bahado padēek hyb n'aa kä P'op Hagä Do matym gó.

6

¹ Ti hyb n'aa kä, P'op Hagä Do masa n'aa äã bahadoo do hyb n'aa, tak'öp äã betseē bē hä, daap hē bē ganadoo hyb n'aa P'op Hagä Do anoo doo, bē hä taky ennyym doo. ² Tii da y wén her'oot, hahȳy da ta kyy kerih doo gó P'op Hagä Do her'oot do hyb n'aa:

“Öm y gadoo do noo gó kajaa bä kä,
y maa newē wät maky n'aa etsēē doo.
Öm y bed'ēep do noo gó kajaa bä kä,
y masaa wät öm.”*

Bē maa newē baad ub! Da hē né kä ji tagadoo do noo gó kä. Da hē né kä ji tabed'ēep do noo gó kä.

Baad ub Paw-Ro rababok hejooñh do rahob né paawä ky n'aa hahȳyñh

³ Dooh äã moo bong pé ta wób h'yyb hewaat péh, P'op Hagä Do ky n'aa hanäm do äã maher'oot do raky n'aa narejää hyb n'aa. ⁴ P'op Hagä Do karom äã bahadoo do hyb n'aa, sahõñh hē sa hä äã metēeh nyy da tak'öp h'yyb jawyk doo me baad ub äã babok, baad nadoo do äã ahob bä, äã wē badoh do äã ahob bä, dooh äã ad'oo pé né paawä, ⁵ äã rahewyh bä, äã radewäts bē bä, hajök do rakamajē bä äã hä, tak'öp äã moo bok do hä, ty jawyk do äã ahob bä, äã basaah bä na-ääj né hē. ⁶ Dooh äã moo boo bä nu meby

* 6:2 Isajas 49.8

n'aa näng doo. Kristo ky n'aa ãã hapäh. ãã h'yy kanejãg. Ta wób wë ãã ky en'yym. P'op Hagä Do Sahee ãã tah'yib mahüüm. Baad ub, t'öp madäk doo me ãã kamahän ta wób. ⁷ Baad hadoo do ãã her'oot. P'op Hagä Do hejój gó ãã babok. P'op Hagä Do karën doo da ji bawät doo, ãã kuman hadoo. Tii me ãã kamej'oonh. Tii me ãã mesoo. ⁸ P'op Hagä Do wë ãã moo bok ãã raweh'ëeh bä, ãã rawanehëe bä na-ããj hë. P'op Hagä Do wë ãã moo bok baad rahe'ood bä ãã ky n'aa, ãã raky n'aa rejä bä na-ããj né hë. Ta wób mä ãã wedii, ta wób sa hä. Ti hadoo né hë baad hadoo do ky n'aa ãã her'oot. ⁹ ãã ky n'aa netsä né paawä ta wób sa hä, P'op Hagä Do baad ãã tabahapäh. Dajëb gó ãã baboo né paawä, ãã edëp näh. ãã rahewyh né paawä, dooh ãã dejëb bä. ¹⁰ H'yy katón n'aa näng né paawä, ãã tsebee had'yyt hë. ãã kasuud its né paawä, hajök do hä ãã banoo hajöng baad hadoo doo.† Dooh né paawä ãã wë hanäng péh, ti anyy had'yyt hë P'op Hagä Do karën do ãã wë.

¹¹ Baad bë ãã maher'oot najis haa, Korīn buuj. Dooh ãã jejën bä ãã h'yib. Tak'ëp bë ãã kamahän né hë. ¹² ãã nado bë hä kasaë doo. Bë ti kasaë ãã hä. ¹³ Ji taah ji maher'oot doo da né hë ÿ maher'oot bëeh: ÿ karën paawä bë ÿ kamahän doo da bë kamahän ÿyh.

Dooh séd hä ji h'yib hedo bä Jesus hä h'yy kana'eeh do sa hä ky n'aa hahÿÿh

¹⁴ Taw'ääts hë bë kamekuuj manäh, taw'ääts hë séd hä bë h'yib hedo manä Jesus hä h'yy kana'eeh do sa hä. Tii d' ÿ wén her'oot, dooh séd gó tanu dëe bä baad had'op do ji moo wät doo, P'op Hagä Do mejüü do ji ky nadaheeh

† ^{6:10} Dooh dajëer tado bä ti ta wób sa hä ranoo doo. Jesus ky n'aa hanäm do Paw-Ro maher'oot do ragado bä, h'yib n'yym doo, h'yib tym nadajëp do P'op Hagä Do pa ragadoo. Ti ky n'aa né tii.

do hã. Dooh tanu dëë bã ta bag gadagyp do hã. ¹⁵ Séd h'yyb nahedoo Kristo, Nesaa Do Yb daheeh. Séd h'yyb nahedoo Jesus hã h'yy ka'eeh doo, Jesus hã h'yy kana'eeh do daheeh. ¹⁶ Dooh tahaja bã séd hã rah'yyb hedo bã P'op Hagä Do tób n'aa, kabarii daheeh. Èr tii, P'op Hagä Do hedëb had'yyt do tób n'aa hadoo. Ta daaj né hë P'op Hagä Do her'oot ta tii. Hahỹỹ da ta kyy kerih doo gó taky däng ji hã:

“Sa h'yyb gó da ÿ bawät, sa mahang da ÿ bawät.

ÿ da P'op Hagä Do rah'yy kaha'eeh doo. Karapé haa d' tii.”[‡]

¹⁷ “Ti hyb n'aa, bë anä da hã ÿ h'yy kana'eeh do sa mahang naa.

Taw'ääts hë da tsyt hë bë babok”, näng mä Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kyyh.

“Baad bë kanä baad nadoo do mahãnh, tii bã da bë ÿ gadoo”,[§] näng mäh.

¹⁸ “Tii da bë adoo bã, bë yb da ÿ tii bã.

Bë da tah haa, bë da tok haa, näng mä Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, Sahõnh Hë Haj'ap Do kyyh, ji taky n'aa enooh doo.”^{**}

7

¹ Najis haa, èr hã ta ti taky n'aa enooh do hyb n'aa, taw'ääts hë èr enyyw hõm èr hã rejãã doo, èr h'yyb rejãã do na-ããj hë. P'op Hagä Do èr weh'ëëh do hyb n'aa, taw'ääts hë èr kan'oo däg had'yyt hë ta hã, tsyt hë, ta wë had'yyt èr babok hyb n'aa kã.

Paw-Ro tsebé do ky n'aa hahỹỹh

[‡] 6:16 Rewitikos 26.12, Jeremij 32.38, Esekijew 37.27 § 6:17 Isajas 52.11, Esekijew 20.34, 41 ** 6:18 2 Samuélw 7.8, 14

² Taw'ãäts hē paawä baad bē kamahññ ãñh! Dooh baad nadoo do ãã moo boo bä sa hä. Dooh ãã rejä bä sa hä. Dooh ãã wad'ii bä sa hä. ³ Bē ÿ ky n'aa etyy do hyb n'aa nado ti ÿ wén erih. ÿ her'ood däk né paa baad bē ãã kamahññ. Bē ãã kamahññ had'yyt hē er bedëp bä, er dejëb bä na-ãäj hē. ⁴ ÿ hapäh bē gadoo ÿ her'oot doo. Ti hyb n'aa neÿÿm doo me bē ÿ maher'oot. Bē hyb n'aa ÿ kasab'ee. Tak'ëp ÿ h'yyb nyw däg kän, ÿ tsebee kän. Sahõnh hē baad nadoo do ãã ahob né paawä, tak'ëp ÿ h'yy gadajang.

⁵ Masedonija häj n'aa bä ãã kaja hõm noo gó, dooh kameh'ãã do ãã hä. Jé pad'yyt naa ji h'yyb panas'ëeh do kejak ää wë. Ää wë ta wób rah'yy kawereem. Ää h'yyb gó h'yy katón badäk. ⁶ Ti hadoo né hē, P'op Hagä Doo, h'yy ketón do h'yyb en'yyim doo, ãã tah'yyb en'yyim Tiit kajaa do hä, bē wë tabewäd nä do jawén paa bä. ⁷ Tiit kajaa do had'yyt nado ÿ tah'yyb en'yyim doo. ÿ wén h'yy gadajang, ÿ wén h'yyb nyw däk na-ãäj hē, Tiit mä bē h'yyb en'yyim, tanooh. Tak'ëp mä ÿ bē hyb n'aa esee, tanooh. Tak'ëp mä bē h'yy ketón bong baad nadoo do bē mahang hawäd wät do hyb n'aa. Tak'ëp mä bē h'yyb tseb'ee wë ÿÿ, näng ta kyyh. Ti hyb n'aa kä, tak'ëp ÿ wén tsebee kän hÿÿ kä.

⁸ Pooj jé bē ÿ ma erih do hä bē hyb n'aa tón boo né paawä, dooh ÿ t'yyd kamehññ bä tii da bē ÿ ma erih do hä. Pooj jé dó ÿ t'yyd kamehññ dó ÿ erih do bē hyb n'aa tón bong tan'oo bä ÿ bahapäh bä, banadawëd né paawä bē h'yy ket'oon doo. ⁹ Tii d' tahado né paawä, ÿ h'yy gadajaa kän hÿÿ kä. Bē hyb n'aa tón do hyb n'aa nado ÿ wén h'yy gadajaa kän. ÿ wén h'yy gadajang, bē hyb n'aa tón do hyb n'aa bē t'yyd kamehññ bong baad nadoo do hä. Bē hyb n'aa tón do P'op Hagä Do gadoo. Ti hyb n'aa kä, dooh nesaa pé ãã moo boo bä bē hä bē ÿ ma erih doo me. ¹⁰ Ji h'yy katón do P'op Hagä Do gadoo doo, ji h'yy kawareem

baad hadoo do wē tan'oo bā. Baad hadoo do wē ji h'yy kawareem doo, ji h'yyb tym tabed'ēep tan'oo bā kā. Ti hyb n'aa dooh ji jesyg bā ta ti hedoo do ji h'yy katón doo. Ji gadoo né hē. Badāk hahỹỹ hā habong do P'op Hagā Do hā h'yy kana'eeh do rah'yy katón doo, ji h'yyb tym dajēp tan'oo bā.* ¹¹ Bē hegāã bē h'yy ket'oon do bē hā P'op Hagā Do anoo do tan'oo bā bē hā: Bē h'yy katón do hyb n'aa, nayyw hē bē karēn nesaa do bē ado hōm bē mahānh, dooh bē karēn bā nesaa do moo bok do h'yyb hataa bē do bā, tak'ēp bē ganen'aak nesaa do bē mahang hawād wāt doo. Bē h'yy katón do hyb n'aa bē h'yyb eỹym bong, tak'ēp bē karēn ỹ bē bahapāh, tak'ēp bē h'yy kahāsāab baad hadoo do bē moo bok hyb n'aa, nayyw hē bē karēn nesaa do moo wāt do ky n'aa kety dāk. Sahōnh hē ta tii me bē metā wāt, bē h'yyb haj'aa hē nado wād nesaa do bē mahang hawād wāt doo.

¹² Pooj jé bē ỹ ma erii wāt doo, pooj jé bē gadoo doo, aj'yy nesaa do moo wāt do had'yyt hyb n'aa nado ỹ wén erii wāt. Ta ti aj'yy h'yyb rejā dāk do hyb n'aa had'yyt nado hyb n'aa na-āāj hē. Ta ti bē ỹ wén ma erii wāt paah, bē h'yy kadaw'uuh hyb n'aa, bē h'yyb baad hadoo do bē metēeh hyb n'aa kā āã wē P'op Hagā Do matym gó. ¹³ Ti hyb n'aa dooh āã h'yy ketón boo bā. Āã h'yyb tseb'ee.

Ỹỹ. Dooh āã h'yy ketón boo bā. Āã h'yyb nyyw padēek né hē. Tak'ēp āã tseebe na-āāj hē tak'ēp Tiit h'yy gadajaa kán āã bahapāh do hyb n'aa. Tiit wén h'yy gadajang, bē sahōnh hē bē h'yyb en'yym do hyb n'aa ta hā. ¹⁴ Bē ỹ j'aa etsē paa Tiit hā. Ỹ her'oot doo da né hē bē ky n'aa, ti né hē bē metēeh Tiit hā. Dooh ỹ bē nu meby bā. Te hub né hē sahōnh hē bē ỹ maher'ood wāt doo. Bē hyb n'aa ỹ j'aa

* 7:10 Tii d' tawén hadoo, sa h'yyb kawanareem do hyb n'aa. Ta ti hedoo do ji h'yy katón doo, dooh tan'oo bā ji t'yyd kamehiin hyb n'aa nesaa do ji moo wād wāt do hā.

etsë doo, te hub né hē na-āāj hē kametä dāk hỹ kã. ¹⁵ Ta bahãnh Tiit bë takamahãnh kãn tahyb n'aa newë bã nyy da baad bë ky daheeh ta kyyh, baad bë gadoo bë mahang, bë h'yyb eỹm doo gó bë weh'ëeh ta hã. ¹⁶ Ý h'yy gadajang, bë hã baad ji hajaa ji h'yyb eh hyb n'aa.

8

Ji etsëeh do ky n'aa hahỹh

¹ Hỹ kã wakãn haa hedoo doo, ãã karën bë ãã maher'oot nyy da Kristo hã h'yy ka'eeh do Masedonija häj n'aa bã habong do rabad'oo P'op Hagä Do ky enyym do sa h'yyb gó hawät do an'oo bã. ² Tak'ëp nesaa do rahob né paawä, tak'ëp ratsebë. Tak'ëp ratsebë do hyb n'aa tak'ëp ramasa sa wë hanäng doo me. Tak'ëp rabetsëeh, kasuud its né paawä. ³ Baad bë ý maher'oot sa ky n'aa. Rahajaa do pénh né hē rabanoo. Ti bahãnh rabanoo, rahajaa do bahãnh. Sa h'yyb gó naa, sa daaj hē né hē ti tak'ëp rabetsëeh. ⁴ Rets'ëe had'yyt hē ãã hã, ãã banoo hyb n'aa ramasa hyb n'aa Kristo karapee Judah häj n'aa bã habong doo. Baad ub sa hã ti ji masa doo. ⁵ ãã hyb n'aa newëe do bahãnh rabad'oo. Sa daaj hē rakan'oo däg pooj jé Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karën do ramoo bok hyb n'aa, ãã karën do na-āāj hē. P'op Hagä Do karën doo da né hē ji hã, tii da rabad'oo. ⁶ Ti hyb n'aa kã tak'ëp ãã betsëe Tiit, pooj jé du doo do bë tah'yyb mahũm dajëer masa n'aa bë ataa do hã, bë tah'yyb mahũm p'aa hēnh, ta ti bë masa do dajëer n'aa takaja dāk hyb n'aa. ⁷ Tak'ëp bë gado dāk baad hadoo doo: Tak'ëp bë h'yy ka'eeh. Tak'ëp bë bahajaa bë baher'oot P'op Hagä Do ky n'aa. Baad bë bahapäh ji hã P'op Hagä Do karën doo. Tak'ëp bë h'yy kahas'ãap baad hadoo do bë moo bok hyb n'aa. Tak'ëp ãã bë kamahãnh. Ti hyb n'aa, ý karën paawä tak'ëp na-āāj hē bë banoo ta

wób ji masa doo. Taw'ãäts hē ti ji hỹjy hedoo do ji masa doo. ⁸ Dooch bē ŷ mejō bā ta wób bē masa hyb n'aa. Jāām hē ŷ karēn bē ky n'aa napāh nyy da sa h'yyb hedoo doo me ta wób ramasa sa da hadoo doo, bē na-āāj hē baad bē kamahān bē da hadoo do bē metēeh hyb n'aa. ⁹ Taw'ãäts hē paawā ta wób bē masaa, bē hapāh do hyb n'aa nyy da ēr Wahē N'aa Jesus Kristo bad'oo do paah. Taky ennym do hyb n'aa ji wē, sahōnh hē ta wē anyy wād né paawā, kasuud is tabahado dāk bē hyb n'aa, tak'ēp baad hadoo do bē wē tabanyy dāk hyb n'aa kā P'op Hagā Do matym gó.*

¹⁰⁻¹¹ Ta baab tabēej hōm do hā, bē né ti jāām pooj jé dajēer hat'aa do du d'oo doo. Bē né ti pooj jé kar'ēen mas'aa doo. Ti hyb n'aa, hā ŷy taw'ãäts hē tsebé doo gó bē du doo doo da né hē bē bahajaa hỹjy kā bē du doo do paah. Taw'ãäts hē bē hajaa do bē anoo. ¹² Bē h'yyb n'oo bā, P'op Hagā Do gadoo da bē hajaa do bē anoo doo. Dooch P'op Hagā Do gahēen bā bē hā bē wē badoh doo. ¹³ Dooch āā karēn bā ta wób hā bē banoo do hyb n'aa, bēē kā ti hahoop badoh doo. Āā karēn paawā séd demuun tabanäng sahōnh hē sa wē. ¹⁴ Da hē bē wē hanäng do masa sa hā. Ta jawén bē wē tananyy bā, bē d' ramasaa kán ta mabaj. Tii bā kā, séd demuun tabanäng sahōnh hē sa wē. ¹⁵ Tii d' tabaher'oot P'op Hagā Do kyy kerih do hā:

“Dooch mad'aak pé hajōng do hat'aa do sa wē.

* ^{8:9} Wawēē hē Jesus bewād hyng do pooj jé, tak'ēp takabaj'aa. Tii bā kā, aj'yy tabahado dāk, dajēb kán ji tabed'ēep hyb n'aa. Tii d' tahanäng pé ti kasuud is do tabahado dāk. Taw'ãäts hē ji hyb n'aa newēē nyy da tak'ēp ji Jesus t'yyd mehīn, ji na-āāj ji t'yyd mehīn hyb n'aa ji da hadoo do.

Kanahēn d'os hē hat'aa doo, dooh badoh pé sa wē ēnh.”†

¹⁶ P'op Hagä Do ŷ j'aa etsē Tiit hā tabanoo do hyb n'aa bē tahyb n'aa esee bē ŷ hyb n'aa esee do hadoo da. ¹⁷ Tiit gadoo āā etsēē do ta hā, bē wē tabahōm hyb n'aa. Tak'ēp tah'yyb hedoo bē wē tabeg'āās hyb n'aa. Ta hā āā eanh do pooj jé, ta daaj hē tahyb n'aa newē dāk bē wē tabahōm hyb n'aa. ¹⁸ Tiit sii āā mejūū da āā hỹj ky n'aa hadoo do jé pad'yyt hē Jesus hā h'yy ka'eeh do mahang ky n'aa etsēēh doo, Jesus ky n'aa hanām do hā tamoo wāt do hyb n'aa. ¹⁹ Jesus hā h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hē kahet'aa do rasēew hōm ta ti hỹj ky n'aa hadoo doo, āā tabahada hyb n'aa Jerusarēnh hēnh dajēer kata dāk do āā tajoooh bā kā. Ta ti sa masa n'aa āā tajoooh Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do āā weh'ēeh hyb n'aa, baad āā karēn āā masa ēr wakāān Jesus hā h'yy ka'eeh doo, āā metēeh hyb n'aa na-āāj né hē.

²⁰ Āā hỹj hedoo do āā d' rahada, ta wób daap rah'yy genā mahānh dajēer āā mahūūm do hā. ²¹ Baad āā matakēē, baad hadoo do āā moo bok hyb n'aa Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do matym gó, ajyy sa matym gó na-āāj hē. ²² Tiit sa sii āā mejūū nā āā hỹj seeh. Hajōō nuu me āā mety dāk tii. Baad tah'yyb hedo had'yyt hē ta wób tamasa hyb n'aa. Baad bē hā tah'yyb ee dāk do hyb n'aa, tak'ēp tah'yyb hedo dāk dajēer bē bataa do hā bē tamasa hyb n'aa. ²³ Tiit hā kā, hēp ŷ hata ti bē hā ŷ moo wāt do hā. Jesus hā h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hē kahet'aa do mejūū do ta wób, ajyy Tiit had'aa doo. Kristo raweh'ēeh do tii. ²⁴ Ti hyb n'aa kā, taw'āāts hē kamahān gó bē gadoo bē wē

† 8:15 Esodo 16.18. Pāw hadoo Manah hād nāng do P'op Hagä Do mo haj'aa doo, tabanawāng hēnh Isaraēw buuj rababok noo gó ky n'aa gó Paw-Ro beh'ūūm. Ti noo gó kanahēn d'os hē Manah hat'aa doo, dooh badoh péh. Hajōng hat'aa doo, dooh mad'aak pé sa wē.

rakajaa bā kā. Taw'ããts hē bē metēēh ta wób Jesus hā h'yy ka'eeh do jé pad'yyt habong doo, dooh daap hē tado bā bē ãã j'aa etsē doo.

9

¹ Dooch hyb n'aa bē ÿ ma erih pé Jesus hā h'yy ka'eeh do Jerusarēnh bā habong do bē masa do ky n'aa hā. ² ÿ hapäh né hē nyy da tak'ēp bē h'yy karēn ta wób bē masa. Bē ÿ j'aa etsē paa Masedonija hāj n'aa bā habong do ēr wakāān hedoo do sa matym gó. P'ooj ub ta baab tabēēj hōm do hā, bēēh, hēēj Akaja hād nāng do babuuj,* bē du doo bē karēn bē masa doo, nāng kēh ÿ sa hā. Hajōk Masedonija hād nāng do hāj n'aa babuuj ēr wakāān hedoo doo, raky n'aa napäh bā baad bē karēn bē masa ta wób, ti na-ãāj hē rah'yyb hedo padēēk ramasa hyb n'aa. ³ Ta wób bē karēn bē masa ÿ hapēē né paawā, ÿ mejūū Tiit ta hataa daheeh bē wē, bē ramasa hyb n'aa dajēēr bē bataa do hā, ta ti hā bē ÿ j'aa etsē do paa daap tanadoo hyb n'aa, ÿ kajaa do pooj jé bē h'yyb bē matakā dāk hyb n'aa. ⁴ Ēr hỹj hedoo do wób, Masedonija hāj n'aa buuj, si ÿ rakajaa bā bē wē, ÿ d' nu mebyy wāt da bē nahaja nā bā, dajēēr bē nata nā bā, baad bē ky n'aa ÿ her'ood wāt do paa hyb n'aa. Bē na-ãāj né da bē nu mebyy bong sa wē, bē nahaja nā bā. ⁵ Ti hyb n'aa ÿ hyb n'aa newē dāk, taw'ããts hē ta ti ajyy ÿ mejūū ãã pooj jé, bē ramasa hyb n'aa, kamasa do dajēēr n'aa bē bataa hyb n'aa, bē ky kajāk do paah. Tii bā, kaja dāk da ãã pooj jé. Bē etsēēh do metēē n'aa dāg ti ta tii kā, bē ramejūū do hyb n'aa nado.

⁶ Bē hyb n'aa newē hahỹh: Kanahēn d'os hē hejoom doo, kanahēn d'os hē ta ag tabataa ēnh. Hajōng hejoom

* 9:2 Akaja hāj n'aa bā Korĩn panang badāk.

doo, hajōng né ta ag tataa.† ⁷ Taw'ãäts hē sahōnh hē bēēh, bē banoo bē h'yyb gó bē h'yy kajäk doo. Taw'ãäts hē dooh bē an'oo bā bē h'yyb nanoo doo me. Bē ramejūū do hyb n'aa nado bē banoo. Bē daaj hē bē banoo. Ta ti ŷ wén erih, P'op Hagä Do kamahñ do hyb n'aa tsebee gó hanoo doo. ⁸ P'op Hagä Do hajaa bē hã tabanoo sahōnh hē baad hadoo doo, tabanyy had'yyt hyb n'aa sahōnh hē bē karēn doo, tamad'aak hyb n'aa, sa wē bedoh do bē masa hyb n'aa. ⁹ Hahȳ da P'op Hagä Do kyy kerih do paa hets'ēēh do sa ky n'aa hã:

“Etsēēh da wē bedoh do sa hã.
Ky ennyw had'yyt hē.” ‡

¹⁰ P'op Hagä Doo, joom jóm hã ta joom tym hanoo doo, ji waa hanoo do na-ãāj hē, bē hã da tabanoo hajōng bē ma, ta tii me tak'ēp bē masa hyb n'aa wē bedoh do sa hã. ¹¹ Hajōng hedoo pé da tabanoo bē hã, bē betsēh had'yyt hyb n'aa. P'op Hagä Do raj'aa etsē da, sa hã bē anoo do ãã tajoooh bā sa wē. ¹² Ta ti bē masa do tamasa da Jesus hã h'yy ka'eeh do Jerusarēnh bā habok do sa wē bedoh doo. Tak'ēp P'op Hagä Do ratsebé da, bē masa do an'oo bā da. ¹³ P'op Hagä Do hã raj'aa etsē da. P'op Hagä Do rawén j'aa etsē da, baad bē ky daheeh Kristo panyyg hanām do bē h'yy kaha'eeh bē hanäk doo, bē masa do metēēh do hyb n'aa. P'op Hagä Do raj'aa etsē na-ãāj da, sa hã, ta wób sa hã na-ãāj hē bē betsēēh do hyb n'aa. ¹⁴ Tak'ēp kamahñ gó bē da raky n'aa etsēē P'op Hagä Do hã, P'op Hagä Do ky ennym do hyb n'aa bē wē, sa hã bē wén masa. ¹⁵ P'op Hagä Do hã ãã j'aa etsē ēr matym n'aa tak'ēp hanām do ēr

† ^{9:6} Ji ejoom do ky n'aa gó Paw-Ro maher'oot ji masa do ky n'aa. Taw'ãäts hē ji etsēēh. Baad ub P'op Hagä Do banoo hets'ēēh do sa hã. ‡ ^{9:9} Saaw-Mo 112.9

hã tanoo do hyb n'aa. Tak'ëp baad ub tii. Ti hyb n'aa dooh ji kyy pé ta ky n'aa ji her'ood bä. §

10

Paw-Ro ky gadoo ta hã ky sëm do ky n'aa hahỹÿh

¹ ÿ eỹÿm do m' bë mahang ÿ bawät bä, näk mä ta wób sa kyyh. Dawëë ÿ bawät bä kä, ÿ neỹÿm kä ÿ erih do hã, näk sa kyyh, ÿ ranu mer'oot bä. ÿ né hë, Paw-Ro, Kristo ji tah'yyb en'yyim do kyy gó, ji hã ky enyyim do kyy gó, ² tak'ëp ÿ h'yy kah'üüm bë hã, p'aa hënh bë ÿ bahehëen bä kä, bë an'oo manã kyyh tak'ëp hadoo doo me ÿ gadoo hyb n'aa ÿ nu mer'oot doo. P'op Hagä Do nahapäh do h'yyb karëh do jawén habok doo da äã babok, näk äã nu mer'oot do sa kyyh. Kyyh tak'ëp hadoo doo me da ÿ gadoo tii, ÿ h'yyb däng. ³ Badäk hahỹÿ bä äã baboo né paawä, dooh äã kamety bä sa hã badäk hahỹÿ hã habong do P'op Hagä Do nahapäh do rabahed'oo doo da sa majiĩ hã. ⁴ Äã kuman äã kamety doo, dooh badäk hahỹÿ hã habong do kuman tahado bä. Dooh. P'op Hagä Do hejój me äã gawats'iik sa mejój. ⁵ Äã gawats'iik rahyb n'aa newëë doo, rah'üüm doo, sahõnh hë h'yy kasab'ee do hewaata do P'op Hagä Do rabahapäh nanoo doo. Sahõnh hë ji hyb n'aa newëë do äã no n'aa masoo hadoo, ji majiĩ ji no n'aa masoo doo da, äã meduuk ÿ hanäng péh, ji h'yyb ky daheeh hyb n'aa kä Kristo. ⁶ Baad bë ky dahé däg bä kä, äã nabuuj gedoo da ky nadah'eeh nä doo.

⁷ Taw'ääts hë bë hyb n'aa matakä wyt ta maab hadoo doo! * H'yy kasab'ee doo gó, “Äã ti Kristo karapee” hanäk doo, taw'ääts hë hahỹ rahyb n'aa newëë: Äã na-ääj hë

§ 9:15 Jesus né tii, ji matym n'aa tak'ëp hetsooh doo. * 10:7 Wyt ta maab hadoo do hã rahyb n'aa matakä bä, tii bä dooh ragado bä paawä ma matëg oow. Tii bä Paw-Ro Jesus mejüü do heh'äat ub rahapäh paawä.

Kristo karapee. Dooh ãã bahãnh rado bã. ⁸ Ta bahãnh ÿ h'yy kasabé bã paawä, ta hyb n'aa jaw'yyk do Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do anoo do hyb n'aa ãã hã, dooh hyb n'aa ÿ nu mebyng péh. Ta hyb n'aa jaw'yyk do ãã hã taban'oo däk, bë h'yy ka'eeh do kah'üüm ãã anoo hyb n'aa, bë ãã rejãã hyb n'aa nado. ⁹ Bë ÿ ma erih doo me, bë ÿ e'ÿÿm do hyb n'aa nado. Tii d' bë hyb n'aa newë manäh. ¹⁰ Hahÿÿ da sa kyyh ÿ ranu mer'oot bã: “Tak'ëp ji tamejüü. Ky n'aa jaw'yyk doo gó, kejÿÿk doo gó Paw-Ro ji tama erih. Tii bã ji mahang tawäd bã, nahejooj däg its. Dooh baad her'oot do tado tii”, näk. ¹¹ Ta tii d' her'oot do taw'ãäts hë tahyb n'aa newëë hahÿÿh: Dawëë ãã babok bã ãã erih doo da, tii da na-ãäj ãã bad'oo bë mahang ãã aboo däg bã p'aa hënh.

¹² Dooh ÿ haja bã “sa da ÿ hado bã” ÿ noo b'äts, sa hã hë j'aa kehets'ëë doo. Dooh ÿ haja b'äts sa hã hë ÿ kamety b'äts.† Sa hã hë rakamety doo, sa hã hë raheg'ãäs do ny hadoo do sa bahãnh hadoo doo, h'yy gatamah ti tametëëh. ¹³ ãã hã kä, dooh ta bahãnh ãã kasabé bã. Dooh ãã kasabé bã ãã hã P'op Hagä Do nanoo do hã. Jããm hë ãã kasab'ee ãã hã P'op Hagä Do anoo do hã ãã moo bok hyb n'aa. Bë panang bã na-ãäj hë tabanoo ãã moo bok hyb n'aa. ¹⁴ ãã hã P'op Hagä Do anoo do bahãnh nado ãã baboo däk. ãã tii, pooj jé bë wë kaj'aa doo, Kristo ky n'aa hanäm do bë hã maher'oot doo. ¹⁵ Dooh na-ãäj hë ãã kasabé bã ta wób ramoo bok do hã. Hahÿ ti ãã karën doo: Bë h'yy ka'eeh do kahüüm bã kä, ãã karën ãã moo bok do tak'ëp takah'üüm na-ãäj hë, ¹⁶ panang wób hënh, bë panang bahãnh Jesus ky n'aa hanäm do ãã maher'oot hyb n'aa kä, ta wób ranaher'oot nä bã. Dooh ãã karën bã ãã kasabé bã ta wób ramoo bok do hã, sa hã P'op Hagä

† 10:12 Paw-Ro ej'ees doo gó tabeh'üüm. Tii da tawén edoo, sa hã hë raj'aa etsë do hyb n'aa. Paw-Ro bahãnh mä rahyb n'aa jawyk sa nooh.

Do anoo doo hēnh. ¹⁷ “Jé h'yy kasab'ee doo, taw'ãäts hē Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã takasab'ee.”[†] ¹⁸ Ta hã hē h'yy kasab'ee do nado ti Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do gadoo doo. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do j'aa etsë doo, ti né ti ta wë tagadoo doo.

11

“*Jesus mejũũ do y̆y̆h*” daap hanäk do ky n'aa hahy̆yh

¹ Bë badoo däk doo da y̆ karēn paawä bë gadoo nä hãd h'yy gatamah do her'oot doo da y̆ er'ood bä.* ² Tak'ëp bë y̆ kamahãn do hyb n'aa y̆ karēn bë gadoo tii. P'op Hagä Do hanaa ji kamahãn doo me né hē bë y̆ kamahãn. Ti hyb n'aa, dooh y̆ an'oo bä bë rawad'ii. Maruus aj'yy manepäh nä do baad hawät do hadoo bëëh. Maruus yb hadoo y̆y̆h. Bë y̆ haëej däk do hadoo sét ub aj'yy hã, Kristo hã, bë patug hadoo tabahadoo hyb n'aa da. ³ Ti hadoo né hē, ky ken'yym doo gó bë da rawedii y̆ jeỹm, jããm hē sét hã, Kristo hã baad bë h'yyb nadäg wät hyb n'aa, Ewa aw'yy wad'ii wät do paa hadoo da. ⁴ Tii d' y̆ wén her'oot, Jesus ky n'aa seeh, ãã ma met'ëëg wät do nadoo do rahe'ood bä, ti nayyw hē bë gadoo. Nayyw hē na-ããj hē bë gadoo sahee seeh, bë gado däk do paa nadoo doo. Nayyw hē bë gadoo panyyg seeh, bë ãã panäk do nadoo doo. ⁵ Dooh né hē Jesus ky n'aa rod sa bahãnh red'oo do sa yd jé y̆y̆h. ⁶ Dooh né paawä tak'ëp herot do tado y̆y̆h, hajõng y̆ hajaa do y̆ hapäh doo. Hajõõ nuu me né hē y̆ metä wät ti bë hã. ⁷ Bë sãm noo do hyb n'aa nado y̆ her'oot do P'op Hagä Do ky n'aa bë hã. Dooh bë y̆ mejõ bä ta sãm bë an'oo bä hã

[†] 10:17 Jeremij 9.24 * 11:1 Dooh Paw-Ro genaag bä ta daaj hē tah'yy kasabé bä. Ti hyb n'aa, hãd h'yy gatamah do her'oot doo da y̆ er'ood bä, tawén nãng. Ta daaj hē tah'yy kasab'ee, Korīn buuj sa hã tametëëh hyb n'aa ma matëg oow rawedii sa hã.

ỹỹ. Daj ỹỹ hẽ ỹ kadaduu ỹ moo wät do hä, bë kawehëë däk hyb n'aa. Nesaa do g'eeh bë hä, tii d' ỹ ad'oo doo? ⁸ Jesus hä h'yy ka'eeh do panang wób hēnh habong do hä ỹ daab yyp, sa dajēēr ỹ ado hōm hadoo, ỹ ramasa hyb n'aa Jesus ky n'aa bë ỹ maher'oot hyb n'aa. ⁹ Bë mahang ỹ bawät noo gó, wē ỹ tabadoh bä ỹ karēn doo, dooh bë hä ỹ daab yb bä. Ēr wakāān Jesus hä h'yy ka'eeh do Masedonija häj n'aa bä naa hana do ỹ ranoo ỹ karēn doo. Dooh paa ỹ karēn bä bë hä ỹ daab yb bä, tanajawyk hyb n'aa bë jó. Hỹ jawén dooh na-āāj hẽ bë hä ỹ daab yb bä. ¹⁰ Kristo ky n'aa hanām do hēp ỹỹ gó tabawät. Ti hyb n'aa, dooh Akaja häj n'aa bä habong pé ỹ ky meduuk péh, ỹ ky däng, bë hä ỹ daab nayyp do hyb n'aa ỹ h'yy kasab'ee do hä. ¹¹ H'ēēd hyb n'aa ti ta ti ỹ her'oot? Bë ỹ kamanahān do hyb n'aa g'eeh? Dooh. P'op Hagä Do hapāh bë ỹ kamahān.

¹² Ỹ ad'oo do paah, ỹ badoo had'yyt hẽ da. Dooh da ỹ gado bä ta sām, sa daaj hẽ Jesus mejūū do rakamaneēēnh do ranahajaa hyb n'aa rah'yy kasabé bä āā nemuun ramoo bok rabanäng do hyb n'aa. ¹³ Kristo mejūū do heh'āät nadoo do tii. Bë rawedii ramoo bok do hä. Kristo mejūū do ked'oo do tii. ¹⁴ Dooh ỹ hyb n'aa meuuj bä rabahed'oo do hä. Nesaa Do Yb sii hẽ tahajaa takawareem bä āās ta bag gó hawät do ji ed'oo hyb n'aa, ji tawadii hyb n'aa. ¹⁵ Ti hyb n'aa, dooh ỹ hyb n'aa meuuj bä Nesaa Do Yb karapee baad moo bok do rabahed'oo rakeno bä. Ti hedoo do ragadoo da nesaa do ramoo bok do sām.

Nesaa do tahoop do hyb n'aa Paw-Ro kasab'ee do ky n'aa hahỹỹh

¹⁶ Ỹ ab'aanh pooj jé ỹ her'ood wät doo: Bë hyb n'aa newē manä ỹ h'yy gatamah doo! Ti hadoo né hẽ, ỹ h'yy gatamah do bë ed'oo nä bä paawä, taw'āāts hẽ ỹ bë gadoo h'yy gatamah do bë gadoo doo da, ỹ na-āāj hẽ ỹ h'yy

kasab'ee hyb n'aa. ¹⁷ Kēh ȳy, ȳ h'yy kasab'ee doo, Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do ber'oot doo da nado. H'yy gatamah do ber'oot doo da ȳ baher'oot. ¹⁸ Hajōk ma matēg oow bē mahang habong do rah'yy kasab'ee. Badāk hahȳy hā habong do rah'yy karēn do jawén habok do rabahed'oo doo da rah'yy kasab'ee. H̄ȳy kā, ȳ na-āāj da ȳ h'yy kasab'ee.† ¹⁹ Bē ti h'yy genāh bē edoo né paawā, tsebee gó bē gadoo h'yy gatamah doo. Ti hyb n'aa taw'āāts hē bē gadoo na-āāj hē ȳyh, ȳ h'yy kasabé bā. ²⁰ Bē gadoo tak'ēp bē hā mejūū doo, sa karom hadoo bē ran'oo bā. Bē gadoo bē dajēēr hā daab 'yyp doo, bē wad'ii doo, bē bahānh nu gapad'ēek kar'ēen doo, bē rejāā doo, bē ratapa ewyyh doo. ²¹ Ȳ hād nu mebyys ȳ nahaj'as do hyb n'aa bē hā ȳ moo wād bā ta tii da bē hā ramoo bok doo.‡

Āā kanahēn its né paawā ta tii hā, ta ti neȳym doo me rap'āā kasab'ee doo, ȳ na-āāj hē ȳ hajaa neȳym doo me ȳ p'āā kasabé bā. H'yy gatamah do hadoo ȳ baher'oot ta tii. ²² Eber buuj had'oo mäh, sa nooh. Ȳ na-āāj hē Eber buuj. Isaraéw buuj had'oo mäh, sa nooh. Ȳ na-āāj hē Isaraéw buuj. Abaraām panaa had'oo mäh, sa nooh. Ȳ na-āāj hē Abaraām panaa. ²³ Kristo karom had'oo mäh, sa nooh. Ȳ Kristo karom heh'āāt do sa bahānh. (H'yy gatamah do her'oot do hadoo ȳ baher'oot ta tii da.) Tak'ēp sa bahānh ȳ moo wād wāt. Sa bahānh hajōō nuu me ȳ radawāts gēēt, Jesus ky n'aa ȳ her'oot do hyb n'aa. Sa bahānh hajōō nuu me tak'ēp ȳ rabahewyyh. Hajōō nuu me dajēb gó ȳ bewād nā. ²⁴ Ji ma poo oow pé nuu me ken'yyh 39 nuu me ȳ

† 11:18 Tii da Paw-Ro wén d'oo, Korīn buuj rah'yy genāh hyb n'aa ma matēg oow sa hā. ‡ 11:21 Ma matēg oow sa kyyh hyb n'aa Paw-Ro wén ej'es. Nahejooj its Paw-Ro, sa nooh. Dooh Paw-Ro nu mebyy heh'āāt tado bā. Hād nu mebyng tawén nāng, ma matēg oow ramoo bok do hā rah'yy genāh takarēn do hyb n'aa.

rabahewyyh ta tyd me, Judah buuj hã. § 25 Tamawoob nuu me ken'yyyh b'aa t'aah me ȳ rabahewyyh.** Sét nuu me ȳ radajëëb paawä, pä me ȳ ramakut. Tamawoob nuu me marakate ȳ gahõm do tabegyb jëk. Sét adëb bä, sét atsëm ȳ batu tame. 26 Hajõõ nuu me ȳ bawät. ãm n'aa näng hã ȳy, tamii ȳ mawät doo. ãm n'aa näng hã ȳy, moo nesaa do sa hyb n'aa. ãm n'aa näng hã ȳy, häj ȳ n'aa buuj wób sa hyb n'aa. ãm n'aa näng hã ȳy, Judah buuj nadoo do wób sa hyb n'aa. ãm n'aa näng hã ȳy, panang bä. ãm n'aa näng hã ȳy, ranabok hënh ȳ bawät bä. ãm n'aa näng hã ȳy, akajar me ȳ bawät bä. ãm n'aa näng hã ȳy, Jesus hã h'yy ka'eeh do ken'ooh do sa mahang. 27 Tak'ëp ȳ moo wäd wät. Tak'ëp ȳ bakaanh ȳ moo wät do hyb n'aa. Hajõõ nuu me ȳ naỹȳh.†† Sah, hoo kaanh do na-ããj hë ȳ bahoop. Hajõõ nuu me ȳ waa tamah. Hajõõ nuu me ȳ bahoop hahëëm doo. Hajõõ nuu me dooh saroor hebaan do wë ȳy, ȳ kahat'ëëh hyb n'aa. 28 Sahõnh hë ȳ ahoop do wób bahãnh ti anäng nä sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh do jé pad'yyt habong do sa hyb n'aa ȳ hyb n'aa tón do had'yyt hë, Jesus karën doo da rababok ȳ karën do hyb n'aa paawä. 29 Rah'yy kanejój bá kä Jesus hã rah'yy ka'eeh do hã, ȳ t'yyd mehĩn sa hã, ȳ hyb n'aa tón hëp ȳy gó sa hyb n'aa. Nesaa do ta see moo wäd bá rah'yyb tatuk do hyb n'aa, tak'ëp ȳ h'yy katón ta ti hedoo do hyb n'aa.

§ 11:24 Jããm né hë 40 nuu me ji bahewyyh do séd noo gó, Judah häj n'aa buuj ky n'aa jaw'yyk do an'oo bá rasãm baanh. Ranesõõts hõm hyb n'aa ti yd jé rabetsén. 39 nuu me rabahewyyh. ** 11:25 Roma buuj ti ky n'aa etyy do b'aa me rabahewyyh. †† 11:27 Ta see pé noo gó Paw-Ro moo wät atsëm ta waa sãm hã. Ta see pé noo gó Jesus ky n'aa tama metëëk atsëm. Ta see pé noo gó taky n'aa etsëë atsëm, ti hyb n'aa ty jawyg tabahoop.

³⁰ Ỹ h'yy kasabé bā, jāām hē né hē ỹ h'yy kasab'ee da ỹ nahejooj is do metēēh do hā. ³¹ Dooch daap ỹ menā bā P'op Hagā Do ji j'aa etsēē had'yyt doo, Jesus Kristo Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do h'yy kaha'eeh doo, ta Yb, hapāh. ³² Damas-Ko panang hēnh ỹ hewād nā noo gó, panang bagā n'aa sa wahē n'aa Aretas hād nāng do wē moo wāt do mejūū panang hadē do noo bā warahén ỹ ragada ỹ ramosoo hyb n'aa. ³³ Tii d' radoo né paawā, arook gó Jesus hā h'yy ka'eeh do ỹ rabahy g'ēēd is tūū, panang hadē pong jé naa. Tii bā ỹ kejēn hōm is sa mahānh.

12

¹ Dooch né paawā ỹ genaag bā, ahōm nā ỹ h'yy kasab'ee do ran'oo bā, daap né paawā ti ta tii. Bē ỹ maher'oot hỹ ká s'ēēh hadoo do Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do anoo do hā ỹỹ. Bē ỹ maher'ood kán na-āāj hē hā ỹ tametēēh doo. ² Ỹ hapāh aj'yy Kristo hā h'yy ka'eeh doo. ¹⁴ dāg ta baab tabēēj hōm doo, P'op Hagā Do mahūūm dó hỹ pong jé, ta wē. Dooch ỹ hapēē bā ta h'yyb tym ub tado bā t'īi hēnh hasēēk doo, ta hub sii hē tado bā. P'op Hagā Do ti hapāh. ³⁻⁴ Ỹ hapāh né hē hỹ pong jé P'op Hagā Do masāk. (Ỹ ab'aanh, dooch ỹ hapēē bā ta h'yyb tym ub tado bā t'īi hēnh hasēēk doo, ta hub sii hē tado bā.) T'īi hēnh ta ti aj'yy* maa napāh kyyh ji nahajaa do ji her'ood bā, P'op Hagā Do nanoo do ji er'ood bā.† ⁵ Ti hadoo do aj'yy hyb n'aa ỹ haja paawā ỹ kasabé bā. Hā ỹỹ hē dooch ỹ h'yy kasabé bā. Hā ỹỹ hē ỹ kasabé bā paawā, jāām hē ỹ h'yy kasab'ee da ỹ

* ^{12:3-4} Ta daaj hē, ta ky n'aa né hē Paw-Ro her'oot. Ti né ti aj'yy hỹ pong jé P'op Hagā Do masāk doo. Kejēn doo gó Paw-Ro wén her'oot, dooch takarēn bā tah'yy kasabé bā do hyb n'aa. † ^{12:3-4} P'op Hagā Do wén nanoo kyyh tamaa napāh do ter'ood bā, tak'ēp tabahetsooh do hyb n'aa. Dooch ēr haja nā bā ta ti hadoo do ēr gado bā badāk hahỹ hā ēr babok nā bā.

nahejooj is do metēeh do hã. ⁶ Ỹ karēn bã paawã hã ỹỹ hē ỹ h'yy kasabé bã, h'yy gatamah do nado né paawã ỹỹh, né hup ỹ né hē paawã ta ti ỹ h'yy kasab'ee do hã. Ti hado né paawã, dooh ỹ h'yy kasabé bã. Dooh ỹ karēn bã ta bahãnh ỹ rahyb n'aa newë bã. Jããm né hē hã ỹ rahapãh ỹ moo wät doo, ỹ her'oot do na-ããj hē.

⁷ Hã ỹỹ hē ỹ h'yy kasabé mahãnh, tak'ëp hetsooh do kametã dãk do hyb n'aa hã ỹỹ, P'op Hagã Do anoo hã ỹỹ nesaa do ỹ ahoop doo, sasëng tęg ejoooh do hadoo ji. Nesaa Do Yb mejũũ do tii, ỹ tarejãã hyb n'aa, hã ỹỹ hē ỹ h'yy kasabé mahãnh. ⁸ Tamawoob nuu me Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã ỹ betsëë tabado hõm hyb n'aa ta ti ỹ ahoop doo. ⁹ Tii d' né paawã, hahỹỹ da ta kyyh hã ỹỹ: “Jããm hē né hē ỹ ky enyym do a hã, sahõnh hē hejój ỹỹ baad takametã dãk do hyb n'aa nahej'oonh do sa hã”, nãng ta kyyh hã ỹỹ. Ti hyb n'aa kã, tsebee gó ỹ h'yy kasab'ee ỹ nahejooonh do hã, Kristo hejój bawät hyb n'aa hã ỹỹ. ¹⁰ Ti hyb n'aa kã ỹ tsebé Kristo hyb n'aa nahejooonh do ỹ ahob bã, Kristo hyb n'aa ỹ raky n'aa rejã bã, Kristo hyb n'aa wë ỹ badoh do ỹ ahob bã, Kristo hyb n'aa ỹ rarahejã bã, Kristo hyb n'aa dooh ỹ ad'oo pé na-ããj hē. Ỹ nahejooj bã, hëp ỹ tym hã ỹ bahejooonh.

¹¹ H'yy gatamah do her'oot doo da ỹ ber'ood dãk. Bë né ti han'oo tii d' ỹ wén her'oot. Bë né paawã tii baad her'oot do kēh ỹ n'aa hã. Dooh its né paawã ỹỹh,[‡] dooh tabad'op hē Jesus ky n'aa rod sa bahãnh red'oo do sa yd jé ỹỹh. ¹² H'yyb jawyk doo me ỹ moo wäd wät bë mahang Jesus mejũũ do heh'äät ji do bã metēeh doo: Hetsooh do

[‡] 12:11 Dooh its né paawã ỹỹh Paw-Ro wén her'ood wät, dooh né ji hajaa péh P'op Hagã Do tanado bã paawã. Ta ti tabaher'oot bã tapes'ããp na-ããj hē ta hã ky n'aa rejãã doo. “Dooh its Paw-Ro”, nãk sa kyyh.

P'op Hagä Do hanaa ŷ metä wät, meuj n'aa näng do ŷ moo wäd wät, ŷ pehuunh do na-ããj hē. ¹³ Ny hadoo do ŷ moo wäd wät ta wób Jesus hā h'yy ka'eeh do hā, bē hā ŷ moo nawäd wät doo? Jāām né hē hahŷŷ bē hā ŷ nad'oo doo: Bē ŷ daab nayyp doo! Bē mabaan ta ti hyb n'aa bē ŷ ky n'aa rejãã hadoo doo. §

¹⁴ Tamawoob nuu me däg bē ŷ bahehēen da hŷŷ kã. P'aa hēnh dooh né da bē ŷ daab yb bã ēnh. Bē ma nado ti ŷ karēn. Bē ti ŷ karēn sa yb sa taah karēn doo da. Ji taah ned'ēed is do nado sa yb sa ŷŷn karēn do hanoo doo. Sa yb ti sa taah nad'ēed is do karēn do hanoo doo. ** ¹⁵ Baad ŷ h'yyb hedoo sahōnh hē ŷ ah'ēēnh wē ŷ hanāng doo, ŷ kan'oo dāk bē hā bē ŷ masa hyb n'aa. ŷ eanh hŷŷ kã bē hā: Dooh denaa hē ŷ bē kamahãn, tak'ēp bē ŷ kamahãn do mabaj?

¹⁶ Hahŷŷ d' mā bē mahang habong do sa nooh: “Te hub né hē. Dooh bē tadaab yb bã. Dooh né paawã bē tadaab yb bã, kamatakēē doo me bē tawedii”, nāk sa kyyh. ¹⁷ Ajyy bē wē ŷ mejũũ do hā bē ŷ wadii bē hā? ¹⁸ Tak'ēp paa ŷ betsēē Tiit bē wē tabahōm hyb n'aa. ãã h'yyb hata ŷ mejũũ ta sii ti noo gó. Bē Tiit wadii, bē hā péh? Sét hēp ŷŷ Tiit daheeh. Séd h'yyb hedoo ãã babok Tiit daheeh. Dooh bē ãã wad'ii

§ ^{12:13} Sahōnh hē ta wób sa mahang tamoo wäd wät doo, Korīn buuj mahang na-ããj tamoo wäd wät. Jāām hē dooh tadaab yb bã sa hā. Ta wób hā ti tadaab yyp. Ti hyb n'aa apäh dooh baad Paw-Ro kamahãn sa hā ta wób red'oo. Bē mabaan bē hā ŷ daab nayyp doo Paw-Ro baher'oot bã, tahäd ky n'aa ej'ees. Nesaa do nado ti ji da hadoo do ji daab nayyp doo. **

^{12:14} Korīn buuj Jesus hā h'yy ka'eeh doo, Paw-Ro taah hadoo. Dooh Paw-Ro karēn bã sa dajēēr tagado bã. Takarēn tamasa sa hā, baad Jesus hā rah'yyb padēēk hyb n'aa. Sa yb hadoo Paw-Ro, ta hyb n'aa Jesus hā rah'yy kae dāk do hyb n'aa.

bä.

¹⁹ Ta ti ãã wén her'oot bë hä, ãã kawoom hyb n'aa bë ed'oo g'eeh? Dooh. Dooh ti hyb n'aa tado bä. Séd ãã h'yyb hedoo Kristo hä. T'öp hanäng doo me ãã baher'oot sahõnh hẽ ãã her'oot doo. P'op Hagä Do maa napäh ãã her'oot doo. Najis haa, sahõnh hẽ ãã bad'oo doo, bë hyb n'aa né hẽ tii, baad tabahadoo hyb n'aa bë hä, Jesus hä bë h'yy ka'eeh do kah'ũũm hyb n'aa paawä. ²⁰ Ý eỹm, bë wẽ ý kajaa bä, ta see hadoo bë h'yyb hä ý ý da. Tii bä, dooh na-ããj hẽ bë genaag da bë ý maher'ood bä. Ý aw'yyt apäh da bë mahang kaj'õõk doo, h'yy kajew'ëes doo, kawajãän doo, séd hä h'yyb nahed'oo doo, ta wób ky n'aa rejãã doo, kasab'ee doo, kamanejũũ do na-ããj hẽ. Ý hyb n'aa newë bä, ý hyb n'aa tón ta ti hedoo do ý awyyd bä da bë mahang. ²¹ Ý eỹm da, bë wẽ ý kajaa bä p'aa hẽnh da ý nu mebyng bë hyb n'aa P'op Hagä Doo, ta hä ý h'yy kaha'eeh do an'oo bä. Ý hyb n'aa tón da ý eỹm, pooj jé nesaa do moo bok do rat'yyd kamaneh'ĩĩn do hyb n'aa baad nadoo do ramoo bok do hä, sa ým sa patug nadoo do sii rabeỹh do hä, nu meby n'aa näng do hä, sa matym gó ramoo bong doo.

13

Tagadëeg ub Paw-Ro maher'oot do ky n'aa hahỹh

¹ Tamawoob nuu me däg hahỹ bë ý bahehëen doo. Ý kajaa bä, sahõnh hẽ ky n'aa katep'aa do bë mahang hanäng doo, pawóp hẽ, tamawoob hẽ ta rod n'aa rahe'oot

da te hub tado bä.* ² Ỹ ab'aanh, pooj jé, pawóp nuu me däg bë ỹ bahehëen noo gó nesaa do moo boo bok do sa hã ỹ maher'ood wät doo. Ta ti moo hedoo doo, bë sahõnh hë na-ããj hë, ỹ maher'oot hahỹỹ da: Doo da ỹ t'yyd mehĩĩn bã pooj jé du d'oo do nesaa do moo bok doo, ta wób na-ããj hỹỹ kã nesaa do moo bok doo. ³ Doo da bë ỹ t'yyd mehĩĩn bã. Bë karën mäh, bë ỹ metëeh Kristo tado bã hã ỹ her'oot doo, bë nooh. Nahejooj nado Kristo bë wë. Hejooonh né hë bë mahang. ⁴ Nahejooonh doo gó b'aa kajatsëk do hã kepëem däg né paawä, ti awäd had'yyt hỹỹ kã P'op Hagä Do hejój hyb n'aa. Ti hadoo né hë ãã hã. Kristo nahejooj hã séd hã ãã h'yyb hedo né paawä, bë wë da ãã babok Kristo sii P'op Hagä Do hejój hyb n'aa. Bë wë ãã kajaa bã, ta hejój gó da ãã babok bë wë.†

⁵ Taw'ääts hë bë ti bë hã hë bë kamety, bë hyb n'aa newë, Jesus hã bë h'yy kae bã heh'äät ub. Doo h'g'eeh bë hapëë bã, Jesus Kristo bë h'yyb gó awät? Ta nehub tado bã bë hegää bã, dooh Kristo hã h'yy ka'eeh do heh'äät do bë do bã. ⁶ Wyt ta maab hë bë hã ỹ gada, bë hapäh Jesus mejũũ

* 13:1 Tii d' né ji bad'oo P'op Hagä Do kyy kerih do ji tamaher'oot, ta see ta da hadoo do taky n'aa tapa bã. Dew-Teronom 19.15 hã takerii däk tii. Doo h'ji ky dahé bã sét hë her'ood bã. Jääm hë ji ky daheeh pawóp hë, tamawoob hë hadoo doo, te hub né hë ranoo bã ky n'aa katapaa do ky n'aa. Tii da P'op Hagä Do kyy kerih do wén mejũũ, daap hë ji ky n'aa tapa mahãnh ji da hadoo do. † 13:4 Korīn panang bã habong do wób raky sëm Paw-Ro. Doo h' raky dahé bã. Nesaa do rakarën ramoo bok nã. Ti hyb takajaa do pooj jé Paw-Ro maher'oot sa hã. Pooj jé dó tat'yyd mehĩĩn né paawä, dooh da tat'yyd mehĩĩn wäd bã nabuj keh'ũũm do sa hã. Kristo hejój gó Paw-Ro ky n'aa etyy da hỹỹ kã sa hã takajaa bã.

do heh'äät do ȳyh. † 7 P'op Hagä Do hä ää ky n'aa etsēē, baad nadoo do bë moo nabok hyb n'aa. Dooh ää ky n'aa ets'ēē bä ta tii, baad bë mahang ää moo boo bok do ta wób rabaher'oot hyb n'aa. Dooh. Tii d' ää wén ky n'aa etsēē, baad hadoo do bë moo bok hyb n'aa. Ti né hē ti ää karēn doo. Dooh ȳ hyb n'aa p'eed bä, baad nadoo ää moo boo bok doo, ta wób redoo bä. Jääm né hē ȳ karēn, baad bë babok doo. 8 Tii d' ȳ wén her'oot, dooh ää haja bä baad hadoo do ää geäm bä. Jääm hē ää hajaa ää moo bok baad hadoo do masa doo, kah'üüm do hanoo doo. 9 Tsebee gó ää gadoo ää nahejoonh doo. Jääm hē ää karēn, baad Jesus hä bë h'yy ka'eeh. Ää ky n'aa etsēē bëēh, bë t'yyd kamehīn hyb n'aa baad nadoo do hä, p'aa hēnh baad ub bë babok hyb n'aa. 10 Hahȳ mo haja ȳy kerih do bë ȳ ma erih bë wē ȳ kajaa do pooj jé, bë wē ȳ kajaa bä kä, dooh hyb n'aa bë ȳ nabuuj gedoo pé hyb n'aa ky n'aa jawyk doo me, hä ȳ kan'oo däk doo me. Jesus, Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do anoo ta ti ȳ ky n'aa jaw'yyk doo, baad hadoo do ȳ moo wät hyb n'aa bë hä, bë h'yy ka'eeh do kah'üüm hyb n'aa. Hä ȳ tabanoo ta ti ta ky n'aa jaw'yyk do bë h'yyb tym gó hanäng do ȳ rejää hyb n'aa nado.

Paw-Ro kedēē hōm do ky n'aa hahȳȳh

11 Tagadēēg ub, wakān haa, bë tsebee. Taw'ääts hē bë t'yyd kamehīn baad nadoo do bë moo boo bok do hä. P'aa hēnh baad hadoo do bë moo boo h̄ȳȳ kä. Bë ky dahé hahȳȳ hä, bë ȳ ma erih do hä bë ȳ maher'oot do ta hä. Taw'ääts

† 13:6 Korīn buuj wób ramejūū Paw-Ro metēēh Jesus mejūū do heh'äät do tado bä. Ti Paw-Ro mejūū sa daaj hē sa hä hē rakametyy rabahapäh hyb n'aa Jesus hä rah'yy kae bä, Jesus hä rah'yy kanae bä. Jesus hä rah'yy kae bä tii bä rabahapäh Paw-Ro Jesus mejūū do heh'äät tii, Paw-Ro hyb n'aa Jesus hä rah'yy kae däk do hyb n'aa.

hẽ sėd bė h'y'yyb hedo. Taw'ããts hẽ hanām doo gó bė babok bė da hadoo do wė. Tii bā da P'op Hagā Doo, ta hanaa ji kamahãn doo, ta hanaa ji h'y'yyb nām doo, awāt da bė mahang.

¹² Taw'ããts hẽ baad ub, hanām doo gó bė edėė sahõnh hẽ bė da hadoo doo. ¹³ Sahõnh hẽ Jesus hã h'y'yy ka'eeh do babā habong do bė rahyb n'aa esee.

¹⁴ Ý karėn, Jesus Kristo Tak'ėp Hyb N'aa Jawyk Do ky enyym do bė h'y'yyb gó tabawāt. Ý karėn ji P'op Hagā Do kamahãn do sahõnh hẽ bė h'y'yyb gó tabawāt. Ý karėn na-ããj hẽ sėd hã ji h'y'yyb hedoo P'op Hagā Do Sahee ji hã hanoo do sahõnh hẽ bė h'y'yyb gó tabawāt. Jããm hẽ kã.

Pop Hagä Do Panyyg Hanäm Do Hahÿÿh
 The New Testament in the Nadëb language of Brazil (BR:mbj:Nadëb)
 O Novo Testamento na língua Nadëb do Brasil
 copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nadëb (Nadëb)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nadëb

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 12 Mar 2019

c5681c4e-55f8-5b64-badf-af07c5e28afc